

KARŞILIKLAR TEBLİĞİ

20 Temmuz 2007 Tarihli Resmi Gazete
Sayı: 26588

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan:

FİNANSAL KİRALAMA, FAKTORİNG VE FİNANSMAN ŞİRKETLERİNCE ALACAKLARI İÇİN AYRILACAK KARŞILIKLARA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA TEBLİĞ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerince alacakları için ayrılacak karşılıklara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ 19/10/2005 tarihli ve [5411 sayılı Bankacılık Kanununun](#) 93 üncü maddesi ile 10/10/2006 tarihli ve 26315 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğin uygulamasında;

a) Alacaklar: Şirketler tarafından gerçekleştirilen faktoring, kiralama ve finansman işlemlerine ilişkin alacaklar ile bilançonun aktifinde kayıtlı diğer alacakları,

b) Kanun: 5411 sayılı Bankacılık Kanununu,

c) Karşılıklar: Alacaklardan doğmuş veya doğması beklenen ancak miktarı kesin olarak belli olmayan zararların karşılanması amacıyla mali tablolarda hesaben ayrılarak gider yazılan tutarları,

ç) Şirket: Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan şirketleri,

d) Teminat: Alacakların geri ödenememesi riskine karşılık şirket alacağının tamamen veya kısmen güvence altına alınmasını sağlayan her türlü varlık, garanti ve kefaletler ile sözleşmeden doğan hakları,

e) Türkiye Muhasebe Standardı: Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Muhasebe Standartları ve Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Karşılıklar, Özel Karşılıklar ve Teminatlar

Alacaklara ilişkin zararların muhasebeleştirilmesi

MADDE 4 – (1) Şirketler alacaklarına ilişkin doğmuş veya doğması beklenen zararlarını bu Tebliğ hükümlerine, Türkiye Muhasebe Standartlarına ve Banka Dışı Mali Kurumlarca Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi Hakkında Tebliğe uygun olarak muhasebeleştirir.

Özel karşılıklar ve genel karşılıklar

MADDE 5 – (1) Şirketlerce,

a) Anapara, faiz veya her ikisinin tahsili vadesinden veya ödenmesi gereken tarihlerden itibaren doksan günden fazla geciken ancak yüz seksen günü geçmeyen alacakların en az yüzde yirmisi (% 20) oranında,

b) Anapara veya faizin ya da her ikisinin vadesinden veya ödenmesi gereken tarihten itibaren tahsilinin gecikmesi yüz

seksen günü geçen, ancak bir yılı geçmeyen alacakların en az yüzde ellisi (% 50) oranında,

c) Ana paranın veya faizin veya her ikisinin vadesinden veya ödenmesi gereken tarihten itibaren tahsili bir yıldan fazla gecikmiş olan alacakların yüzde yüzü (% 100) oranında özel karşılık ayrılır.

(2) Anapara veya faiz ödemelerinin tahsilindeki gecikme birinci fıkrada belirtilen süreleri geçmemiş olsa veya bunların tahsilinde herhangi bir gecikme bulunmasa dahi, şirketler alacak tutarları için borçlunun kredi değerliliğine ilişkin mevcut bütün verileri ve Türkiye Muhasebe Standartları Kurulunun 16/1/2005 tarihli ve 25702 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Finansal Tabloların Hazırlanma ve Sunulma Esaslarına İlişkin Kavramsal Çerçeve Hakkında Tebliğinde belirtilen güvenilirlik ve ihtiyatlılık ilkelerini dikkate alarak, teminat tutarını hesaplamaya dâhil etmeksizin, belirleyecekleri oranlarda özel karşılık ayırabilirler.

(3) Sigorta primi, vergi ödemesi veya komisyon gibi tali alacak tutarlarının tahsilinde gecikme olması halinde, bunlara ilişkin anapara veya faiz ödemelerinde birinci fıkrada belirtilen gecikmelerin olmaması kaydıyla, bahse konu tali alacak tutarları Finansal Tabloların Hazırlanma ve Sunulma Esaslarına İlişkin Kavramsal Çerçeve Hakkında Tebliğde belirtilen önemlilik ilkesi çerçevesinde değerlendirilerek özel karşılığa tâbi tutulmayabilir.

(4) Bir borçludan birbirinden bağımsız birden fazla alacağın mevcut bulunması ve bu alacaklardan herhangi biri için birinci ve ikinci fıkra hükümleri kapsamında özel karşılık ayrılması halinde, diğer alacak tutarları için de aynı oranda özel karşılık ayrılır.

(5) Şirketler, anapara, faiz veya her ikisinin tahsilinde gecikme olmayan veya doksan günden daha az gecikme olan alacaklardan doğması beklenen ancak miktarı kesin olarak belli olmayan zararların karşılanması amacıyla, genel olarak ve

herhangi bir işlemle doğrudan ilgili olmaksızın karşılık ayırabilirler.

(6) Anapara, faiz veya her ikisinin tahsili vadesinden veya ödenmesi gereken tarihlerden itibaren,

a) Doksan günden fazla geciken ancak bir yılı geçmeyen alacakların "Tasfiye Olunacak Alacaklar" hesabına,

b) Bir yıldan fazla gecikmiş olan alacakların "Zarar Niteliğindeki Alacaklar" hesabına

aktarılması zorunludur.

(7) "Tasfiye Olunacak Alacaklar" ve "Zarar Niteliğindeki Alacaklar" hesaplarında izlenen alacaklar için faiz ve gelir reeskontu yapılamaz. Daha önce yapılmış bulunan ve tahsil edilmediği halde gelir yazılan reeskont tutarları, muhasebe kayıtları üzerinde ters kayıtla iptal edilmek suretiyle kapatılır.

(8) Anapara veya faiz ödemelerinin tahsilindeki gecikme birinci fıkrada belirtilen süreleri geçmiş olan alacaklardan, borçluya ilave kredi veya finansman temini, anapara ve/veya faiz indirimi gibi imkânlar temin etmek suretiyle veya bu tür imkânlar temin etmeksizin yeni bir ödeme planı belirlenmek suretiyle yeniden yapılandırılanların, en az doksan gün süreyle, ilgisine göre "Tasfiye Olunacak Alacaklar" veya "Zarar Niteliğindeki Alacaklar" hesabında izlenmesi zorunludur. Bu süre zarfında yeniden yapılandırılan alacak tutarı için birinci fıkra hükümlerine göre özel karşılık ayrılmasına devam edilir. Yeniden yapılandırılan alacak tutarı borçlunun kredi değerliliğine ilişkin mevcut bütün veriler ve Finansal Tabloların Hazırlanma ve Sunulma Esaslarına İlişkin Kavramsal Çerçeve Hakkında Tebliğde belirtilen güvenilirlik ve ihtiyatlılık varsayımları dikkate alınarak yapılacak değerlendirmeye göre bu süre sonunda ilgili ana faaliyet alacağı hesabına aktarılabilir.

Teminatlar

MADDE 6 – (1) Şirketler, alacaklarına ilişkin teminatları aşağıda belirtilen teminat grupları itibariyle sınıflandırarak takip

etmek zorundadır. Teminat tutarı, sadece özel karşılık tutarının hesaplanmasında, alacak tutarından yapılacak indirim olarak dikkate alınır.

a) Birinci Grup Teminatlar;

1) Rehin veya temlik sözleşmesi düzenlenmiş olması kaydıyla Türkiye’de kurulu bankalar nezdindeki nakit, mevduat, katılım fonu ve altın depo hesaplarını, Hazine Müsteşarlığı, Merkez Bankası, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca çıkarılan ya da ödenmesi garanti edilen bono tahvil ve benzeri menkul kıymetler karşılığı yapılan repo işlemlerinden sağlanan fonları ve (B) tipi yatırım fonu katılma belgelerini, kredi kartından doğan üye işyeri alacaklarını ve şirket veya Türkiye’de kurulu bankalar nezdinde saklanan altını,

2) Hazine Müsteşarlığı, Merkez Bankası, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla yapılan işlemler ile bu kurumlarca çıkarılan ya da ödenmesi garanti edilen bono, tahvil ve benzeri menkul kıymetler karşılığı yapılan işlemleri,

3) OECD ülkeleri merkezi yönetimleri ile merkez bankalarınca ya da bunların kefaletiyle ihraç edilen menkul kıymetler ile bunlar tarafından verilecek garanti ve kefaletleri,

4) OECD ülkelerinde faaliyet gösteren bankaların garanti ve kefaletlerini,

5) Avrupa Merkez Bankasınca ya da bu Bankanın kefaletiyle ihraç edilecek menkul kıymetler ile bu Banka tarafından verilecek garanti ve kefaletleri,

6) Türkiye’de faaliyette bulunan bankaların kendi kredi sınırları dâhilinde verecekleri kefaletler, teminat mektupları aval, kabul ve ciroları,

kapsar.

b) İkinci Grup Teminatlar;

1) Altın haricindeki kıymetli madenleri,

2) Borsaya kote edilmiş hisse senetleri ve (A) tipi yatırım fonu katılma belgeleri,

3) Borçlu tarafından ihraç edilenler hariç olmak üzere, özel sektör tahvillerini ve varlığa dayalı menkul kıymetleri,

4) Alacakların tahsil edilememesi riskine karşı koruma sağlayan kredi türev anlaşmalarını,

5) Gerçek ve tüzel kişilerin kamu kurumları nezdinde doğmuş istihkak alacaklarının temliki veya rehnini,

6) Paraya tahvili kolay menkul kıymetler ile emtiayı temsil eden kıymetli evrak, piyasa değerini aşmayan tutarda rehinli her türlü emtia ve menkuller ile taşıtları,

7) Ekspertiz kıymeti yeterli olmak kaydıyla, tapulu gayrimenkullerin ipotekleri ile tahsisli araziler üzerine yapılan gayrimenkullerin ipoteklerini,

8) Deniz konşimentosuna veya taşıma senedine dayalı ihracat vesaikini,

9) Gerçek ve tüzel kişilerden alınan, gerçek ticari ilişkiden kaynaklanan kambiyo senetlerini,

kapsar.

c) Üçüncü Grup Teminatlar;

1) Ticari işletme rehnini,

2) Diğer ihracat vesaikini,

3) Ticari taşıt hat rehni ve ticari taşıt plaka rehnini,

4) Uçak veya gemi ipoteğini,

5) Kredibilitesi borçlunununkinden daha yüksek gerçek ve tüzel kişilerin kefaletlerini,

6) Gerçek ve tüzel kişilerden alınan diğer senetleri,

kapsar.

ç) Dördüncü Grup Teminatlar; ilk üç grup dışında kalan teminat türlerini kapsar.

(2) Finansal kiralama işlemlerinde kiralayan sıfatıyla şirketin mülkiyetinde bulunan kıymetler, bu maddede belirlenmiş

bulunan niteliklerine uygun teminat gruplarına göre dikkate alınır.

Teminatların özel karşılıkların hesaplanmasında dikkate alınması

MADDE 7 – (1) Teminatlar, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre değerlemeye tabi tutulur.

(2) Teminatların değerlendirilmiş tutarları alacak tutarından, aşağıda belirtilen dikkate alınma oranlarında indirilerek, özel karşılığa tabi alacak tutarı hesaplanır. Özel karşılığa tabi alacak tutarının belirlenmesi işlemi, her bir borçlu için şirketin münferit alacağı ve o borçlunun teminatlarının değerlendirilmiş tutarları esas alınarak yapılır.

Birinci grup teminatların dikkate alınma oranı : Yüzde yüz (% 100)

İkinci grup teminatların dikkate alınma oranı : Yüzde yetmiş beş (% 75)

Üçüncü grup teminatların dikkate alınma oranı : Yüzde elli (% 50)

Dördüncü grup teminatların dikkate alınma oranı : Yüzde yirmi beş (% 25)

(3) Özel karşılıkların hesaplanmasında dikkate alınacak değerlendirilmiş teminat tutarı alacak miktarını aşamaz. Değerlendirilmiş teminat tutarının alacak tutarını aşması durumunda, bunun sadece alacak tutarına karşılık gelen kısmına yukarıda belirtilen dikkate alınma oranlarının uygulanması sonucu bulunacak tutar, indirilecek tutar olarak dikkate alınır.

(4) Bir alacak tutarı birden fazla grupta izlenen türde teminatla teminatlandırılmış ise;

a) Özel karşılığa tabi olan alacak tutarının belirlenmesinde dikkate alınacak teminatların hesaplanmasına, grup sıralamasına göre en likit kabul edilen birinci gruptan başlanır.

b) Her bir teminat türünün ayrı ayrı değerlendirilmiş tutarlarının, alacak tutarını aşıp aşmadığı kontrol edilir.

c) Hesaplama da birinci olarak ele alınan teminat türünün değerlendirilmiş tutarının, en fazla, alacak tutarına eşit olan kısmı, bu teminata ait dikkate alınma oranı ile çarpılarak alacak için özel karşılığın uygulanmayacağı kısım bulunur. Varsa, aynı teminat türünden olmaması kaydıyla, önce aynı gruptaki, müteakiben diğer gruplardaki teminat türleri için de aynı işlem ayrı ayrı ve sırasıyla tekrarlanır.

ç) Bu işlemlerin sonucunda, alacağa ilişkin olarak özel karşılık uygulanacak bir tutar kalırsa, bu kalan tutar üzerinden özel karşılık ayrılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İntibak

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Şirketler, 1/1/2008 tarihine kadar durumlarını bu Tebliğ hükümlerine uygun hale getirmek zorundadır.

Yürürlük

MADDE 8 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

- **KARŞILIKLAR TEBLİĞİNDE DEĞİŞİKLİK**

TEBLİĞ

**Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan:
FİNANSAL KİRALAMA, FAKTORİNG VE FİNANSMAN
ŞİRKETLERİNCE
ALACAKLARI İÇİN AYRILACAK KARŞILIKLARA İLİŞKİN
USUL VE
ESASLAR HAKKINDA TEBLİĞDE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ**

MADDE 1 – 20/7/2007 tarihli ve 26588 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerince Alacakları İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğe geçici madde 1 den sonra gelmek üzere aşağıdaki geçici madde 2 eklenmiştir.

**“Birden fazla borcu olan müşterilere ilişkin
1/3/2010 tarihine kadarki uygulama**

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ’in 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen alacaklardan, ödemelerinde aynı maddenin birinci fıkrasında belirtilen

sürelerde gecikme olmayanlar için özel karşılık ayrılması
1/3/2010 tarihine kadar şirketlerin ihtiyarındadır.”

MADDE 2 – Bu Tebliğ 1/10/2008 tarihinden geçerli
olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Tebliğ hükümlerini Bankacılık
Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.